Euroopa Parlament
2024-2029

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2025/0240(COD)

24.6.2026

ARVAMUS

Esitaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Saajad: eelarvekomisjon, regionaalarengukomisjon ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034 ning muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509
(COM(2025)0565 – C10-0179/2025 – 2025/0240(COD))

Arvamuse raportöör: Javier Zarzalejos

PA_Legam

MUUDATUSETTEPANEK

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon esitab eelarvekomisjonile, regionaalarengukomisjonile ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonile kui vastutavatele komisjonidele järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1
Ettepanek võtta vastu määrus
Volitus 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 42, artikli 43 lõiget 3, artikli 46 punkti d, artikli 91 lõike 1 punkti d, artiklit 149, artikli 153 lõike 2 punkti a, artikleid 164, 175, 177 ja 178, artikli 192 lõiget 1, artikli 194 lõiget 2, artikli 209 lõiget 1, artikli 212 lõiget 2, artikli 322 lõike 1 punkti a ja artiklit 349,	võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 42, artikli 43 lõiget 3, artikli 46 punkti d, artikli 91 lõike 1 punkti d, artiklit 149, artikli 153 lõike 2 punkti a, artikleid 164, 175, 177 ja 178, artikli 192 lõiget 1, artikli 194 lõiget 2, artikli 209 lõiget 1, artikli 212 lõiget 2, artikli 322 lõike 1 punkti a***,*** ***artikli 325 lõiget 4*** ja artiklit 349,

Muudatusettepanek 2
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(6a) Fondide rakendamisel tuleks järgida Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 ja ELi toimimise lepingu artiklis 10 sätestatud horisontaalseid põhimõtteid, sealhulgas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „harta“). Liikmesriigid peaksid järgima ka ÜRO lapse õiguste konventsioonis ja ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis sätestatud kohustusi ning tagama juurdepääsu kooskõlas selle artikliga 9 ja vastavalt liidu õigusele, millega ühtlustatakse toodete ja teenuste juurdepääsetavuse nõuded.

Muudatusettepanek 3
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(7) Liit peab saavutama oma eesmärgid keerulistes majanduslikes, sotsiaalsetes ja demograafilistes tingimustes, mis hõlmavad püsivaid piirkondlikke ja territoriaalseid erinevusi, kliimamuutuste mõju ning toiduga kindlustatuse ja looduskaitsega seotud probleeme, ebapiisavaid ja ebaühtlasi edusamme liidu digiüleminekul, mis õõnestavad jõupingutusi liidu digitaalse suveräänsuse tugevdamiseks, ning märkimisväärseid majanduslikke ja sotsiaalseid tagajärgi. Sellega kaasneb keeruline geopoliitiline ja geomajanduslik kontekst, mis mõjutab liidu kaitse-, julgeoleku- (sealhulgas majandusjulgeoleku) ja rändepoliitikat. Nende probleemide tõhusaks lahendamiseks on vaja sihipärasemat, lihtsamat ja mõjusamat liidu eelarvet, et tagada liidu lisaväärtus ja selge kooskõla liidu rahalise toetuse ja liidu poliitiliste prioriteetide vahel kõigis poliitikavaldkondades ja eelarve täitmise viisides ning [jätkata jõupingutusi] liidu rahalist toetust käsitlevate eeskirjade lihtsustamiseks.	(7) Liit peab saavutama oma eesmärgid keerulistes majanduslikes, sotsiaalsetes ja demograafilistes tingimustes, mis hõlmavad püsivaid piirkondlikke ja territoriaalseid erinevusi, kliimamuutuste mõju ning toiduga kindlustatuse ja looduskaitsega seotud probleeme, ebapiisavaid ja ebaühtlasi edusamme liidu digiüleminekul, mis õõnestavad jõupingutusi liidu digitaalse suveräänsuse tugevdamiseks, ning märkimisväärseid majanduslikke ja sotsiaalseid tagajärgi. Sellega kaasneb keeruline geopoliitiline ja geomajanduslik kontekst, mis mõjutab liidu kaitse-, julgeoleku- (sealhulgas majandusjulgeoleku) ja rändepoliitikat. Nende probleemide tõhusaks lahendamiseks on vaja sihipärasemat, lihtsamat ja mõjusamat liidu eelarvet, et tagada liidu lisaväärtus ja selge kooskõla liidu rahalise toetuse ja liidu poliitiliste prioriteetide vahel kõigis poliitikavaldkondades ja eelarve täitmise viisides ning jätkata jõupingutusi liidu rahalist toetust käsitlevate eeskirjade lihtsustamiseks.

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu määrus
Recital 17

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(17) Meetmed, millega toetatakse inimesi ning tugevdatakse liidu ühiskonda ja liidu sotsiaalset mudelit, peaksid aitama kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisele ja selle peamiste eesmärkide saavutamisele kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 148 lõikes 4 osutatud tööhõivesuunistega, toetades projekte tööhõive ja tööjõu liikuvuse, oskuste	(17) Meetmed, millega toetatakse inimesi ning tugevdatakse liidu ühiskonda ja liidu sotsiaalset mudelit, peaksid aitama kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisele ja selle peamiste eesmärkide saavutamisele kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 148 lõikes 4 osutatud tööhõivesuunistega, toetades projekte tööhõive ja tööjõu liikuvuse, oskuste

arendamise, hariduse, sotsiaalse kaasatuse ja vaesuse vähendamise poliitikavaldkondades ning tugevdades seeläbi liidu vastupanu- ja konkurentsivõimet. Nende eesmärk peaks olema tagada võrdsed võimalused, võrdne juurdepääs tööturule, õiglased ja kvaliteetsed töötingimused, sotsiaalkaitse ja kaasamine, keskendudes eelkõige tööjõupakkumise suurendamisele, kvaliteetse ja kaasava hariduse ja koolituse tagamisele, elukestvale õppele ja materiaalsele toetusele enim puudustkannatavatele isikutele, kaotades olemasolevad lõhed, sealhulgas soolõhed. Meetmed peaksid toetama investeeringuid lastesse ja noortesse, tõrjutud ja ebasoodsas olukorras olevatesse kogukondadesse ning kolmanda riigi kodanikesse ning tagama võrdse juurdepääsu teenustele. Samuti peaksid need aitama tugevdada tervishoiusüsteemide ja pikaajalise hoolduse teenuste vastupidavust, toetama sotsiaaleluasemeid ja taskukohaseid eluasemeid ning keskenduma sotsiaalselt õiglase kliimaneutraalsusele ülemineku saavutamisele, leevendades sotsiaalset mõju, mida avaldab hoonetest ja maanteetranspordist pärit kasvuhoonegaaside heite lisamine Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse.	arendamise, hariduse, sotsiaalse kaasatuse ja vaesuse vähendamise poliitikavaldkondades ning tugevdades seeläbi liidu vastupanu- ja konkurentsivõimet***, sealhulgas vähendades halduskoormust ning hõlbustades väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu rahastamis- ja toetusmeetmetele***. Nende eesmärk peaks olema tagada võrdsed võimalused, võrdne juurdepääs tööturule, õiglased ja kvaliteetsed töötingimused, sotsiaalkaitse ja kaasamine, keskendudes eelkõige tööjõupakkumise suurendamisele, kvaliteetse ja kaasava hariduse ja koolituse tagamisele, elukestvale õppele ja materiaalsele toetusele enim puudustkannatavatele isikutele, kaotades olemasolevad lõhed, sealhulgas soolõhed. Meetmed peaksid toetama investeeringuid lastesse ja noortesse, tõrjutud ja ebasoodsas olukorras olevatesse kogukondadesse ning kolmanda riigi kodanikesse ning tagama võrdse juurdepääsu teenustele. Samuti peaksid need aitama tugevdada tervishoiusüsteemide ja pikaajalise hoolduse teenuste vastupidavust, toetama sotsiaaleluasemeid ja taskukohaseid eluasemeid ning keskenduma sotsiaalselt õiglase kliimaneutraalsusele ülemineku saavutamisele, leevendades sotsiaalset mõju, mida avaldab hoonetest ja maanteetranspordist pärit kasvuhoonegaaside heite lisamine Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse.

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(20) Demokraatia ja liidu väärtuste kaitsmiseks ning õigusriigi tugevdamiseks tuleks toetada avatud, õigustel põhinevate, demokraatlike, võrdsete ja kaasavate ühiskondade säilitamist ja edasiarendamist	(20) Demokraatia ja liidu väärtuste kaitsmiseks ning õigusriigi tugevdamiseks tuleks toetada avatud, õigustel põhinevate, demokraatlike, võrdsete ja kaasavate ühiskondade säilitamist ja edasiarendamist

ning kohtusüsteemide, korruptsioonivastaste raamistike, meedia mitmekesisuse ning tõhusa kontrolli- ja tasakaalustussüsteemi tugevdamist. Meetmete eesmärk peaks olema ka aidata kaasa paremale juhtimisele, suurendades avaliku halduse, sealhulgas õigusasutuste tõhusust ning liikmesriikide, piirkondade ja kohalike kogukondade avaliku sektori asutuste ja sidusrühmade institutsioonilist suutlikkust. See peaks suurendama toetatavate meetmete tõhusust ja tulemuslikkust. Selleks et tagada Euroopa sotsiaalõiguste samba kohase Euroopa sotsiaalse mõõtme nõuetekohane elluviimine ning piisavate vahendite kasutamine enim abi vajavate inimeste jaoks, peaksid liikmesriigid eraldama vahendeid sotsiaalse kaasavuse suurendamiseks. Erilise vajaduse tõttu toetada vaesuses elavaid lapsi peaksid liikmesriigid kavandama ka vahendeid lastegarantii raames võetavate meetmetega tegelemiseks. Arvestades noorte püsivalt suurt töötust ja tööturult eemalejäämist mitmes liikmesriigis ja piirkonnas – probleem, mis puudutab eelkõige mittetöötavaid ja mitteõppivaid noori – on vaja, et asjaomased liikmesriigid investeerivad jätkuvalt piisava hulga vahenditest meetmetesse, millega edendatakse noorte tööhõivet, sealhulgas noortegarantii rakendamise kaudu. Seetõttu peaksid liikmesriigid eraldama sellele probleemile asjakohasel hulgal vahendeid. Liikmesriigid, keda noorte töötus tõsiselt mõjutab, peaksid eraldama ESFi vahendeid noorte tööalase konkurentsivõime toetamiseks.	ning kohtusüsteemide, korruptsioonivastaste raamistike, ***meediavabaduse ja*** meedia mitmekesisuse ning tõhusa kontrolli- ja tasakaalustussüsteemi tugevdamist. Meetmete eesmärk peaks olema ka aidata kaasa paremale juhtimisele, suurendades avaliku halduse, sealhulgas õigusasutuste tõhusust ning liikmesriikide, piirkondade ja kohalike kogukondade avaliku sektori asutuste ja sidusrühmade institutsioonilist suutlikkust. See peaks suurendama toetatavate meetmete tõhusust ja tulemuslikkust. Selleks et tagada Euroopa sotsiaalõiguste samba kohase Euroopa sotsiaalse mõõtme nõuetekohane elluviimine ning piisavate vahendite kasutamine enim abi vajavate inimeste jaoks, peaksid liikmesriigid eraldama vahendeid sotsiaalse kaasavuse suurendamiseks. Erilise vajaduse tõttu toetada vaesuses elavaid lapsi peaksid liikmesriigid kavandama ka vahendeid lastegarantii raames võetavate meetmetega tegelemiseks. Arvestades noorte püsivalt suurt töötust ja tööturult eemalejäämist mitmes liikmesriigis ja piirkonnas – probleem, mis puudutab eelkõige mittetöötavaid ja mitteõppivaid noori – on vaja, et asjaomased liikmesriigid investeerivad jätkuvalt piisava hulga vahenditest meetmetesse, millega edendatakse noorte tööhõivet, sealhulgas noortegarantii rakendamise kaudu. Seetõttu peaksid liikmesriigid eraldama sellele probleemile asjakohasel hulgal vahendeid. Liikmesriigid, keda noorte töötus tõsiselt mõjutab, peaksid eraldama ESFi vahendeid noorte tööalase konkurentsivõime toetamiseks.

Muudatusettepanek 6
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(25) Partnerluskavade eesmärk on	(25) Partnerluskavade eesmärk on

tagada suur kulutõhusus. Selleks teeb komisjon makseid sõltuvalt väljundite saavutamisest ja kokkulepitud tingimuste täitmisest, olenemata sellest, millises vormis liikmesriigid toetusesaajatele hüvitist maksavad. Väljamaksete sidumine kokkulepitud ja eelnevalt kindlaks määratud vahe-eesmärkide, sihtväärtuste ja väljunditega, mis hõlmavad toetatava meetme kogu kestust, aitab parandada liikmesriikidele tehtavate maksete korrektsust. Selle protsessi hõlbustamiseks peaks liikmesriikidel olema võimalik esitada maksetaotlusi kuni kuus korda aastas. Rahastamise lihtsustamiseks ja toetusesaajate halduskoormuse vähendamiseks julgustatakse liikmesriike kasutama sama hüvitusmeetodit, mida kohaldatakse komisjoni poolt liikmesriikidele tehtavate maksete puhul, või ühikuhindade standardiseeritud astmikke, kindlasummalisi makseid või ühtseid määrasid.

tagada suur kulutõhusus. Selleks teeb komisjon makseid sõltuvalt väljundite saavutamisest ja kokkulepitud tingimuste täitmisest, olenemata sellest, millises vormis liikmesriigid toetusesaajatele hüvitist maksavad. Väljamaksete sidumine kokkulepitud ja eelnevalt kindlaks määratud vahe-eesmärkide, sihtväärtuste ja väljunditega, mis hõlmavad toetatava meetme kogu kestust, aitab parandada liikmesriikidele tehtavate maksete korrektsust. ***Oluline on vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste selge ja täpne määratlemine, et tagada selgus tingimustes, mille alusel saab neid lugeda saavutatuks, võimaldada objektiivset kontrolli ja tagada õiguskindlus väljamaksete tegemise protsessis.*** Selle protsessi hõlbustamiseks peaks liikmesriikidel olema võimalik esitada maksetaotlusi kuni kuus korda aastas. Rahastamise lihtsustamiseks ja toetusesaajate halduskoormuse vähendamiseks julgustatakse liikmesriike kasutama sama hüvitusmeetodit, mida kohaldatakse komisjoni poolt liikmesriikidele tehtavate maksete puhul, või ühikuhindade standardiseeritud astmikke, kindlasummalisi makseid või ühtseid määrasid.

Muudatusettepanek 7
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(27) Käesolev määrus peaks sisaldama tugevaid kaitsemeetmeid tagamaks, et fondi rakendatakse viisil, mis tagab Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õiguste, vabaduste ja põhimõtete ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2092 artikli 2 punktis a ***sätestatud*** õigusriigi põhimõtete ***austamise***[2]. Seepärast peaksid liikmesriigid oma partnerluskavade valideerimisprotsessi raames andma	(27) Käesolev määrus peaks sisaldama tugevaid kaitsemeetmeid tagamaks, et fondi rakendatakse viisil, mis tagab Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õiguste, vabaduste ja põhimõtete ning Euroopa ***Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud ning eelkõige Euroopa*** Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2092[2] artikli 2 punktis a ***täpsustatud demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtete ***austamise***. Seepärast peaksid

kindluse nende kahe horisontaalse tingimuse täitmise kohta, tehes kindlaks võimalikud puudused ja parandusmeetmed, mis põhinevad eelkõige õigusriigi olukorda käsitleva aruande ja Euroopa poolaasta raames kindlaks määratud riigipõhistel probleemidel, samuti rikkumismenetlustel ja Euroopa Liidu Kohtu otsustel. ***Kõigilt liikmesriikidelt tuleks nõuda, et nad poole*** rakendamisaja ***peal vaataksid*** oma partnerluskavad ***vahehindamise raames*** läbi, et kõrvaldada kõik uued tuvastatud puudused, võttes eelkõige arvesse õigusriigi olukorda käsitlevat viimast aruannet. Rakendamise ajal ja pärast teabevahetust asjaomase liikmesriigiga peaks olema võimalik liikmesriigile tehtud maksed osaliselt või täielikult blokeerida, kui üks või mitu õigusriigi põhimõtte ja harta horisontaalset tingimust ei ole täidetud. Võttes nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse põhimõtet, tuleks täitmata jätmise kindlakstegemisel ja asjaomaste konkreetsete meetmete kindlaksmääramisel võtta arvesse täitmata jätmise tegelikku või võimalikku mõju liidu eelarve usaldusväärsele finantsjuhtimisele või liidu finantshuvidele ning rikkumise laadi, kestust, raskusastet ja ulatust.

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist

liikmesriigid oma partnerluskavade valideerimisprotsessi raames andma kindluse nende kahe horisontaalse tingimuse täitmise kohta, tehes kindlaks võimalikud puudused ja parandusmeetmed, mis põhinevad eelkõige õigusriigi olukorda käsitleva aruande ja Euroopa poolaasta raames kindlaks määratud riigipõhistel probleemidel, samuti rikkumismenetlustel ja Euroopa Liidu Kohtu otsustel. ***Kõikidele liikmesriikidele peaks kehtima nõue vaadata*** kogu rakendamisaja ***vältel*** oma partnerluskavad ***aastapõhiselt*** läbi, et kõrvaldada kõik uued tuvastatud puudused, võttes eelkõige arvesse õigusriigi olukorda käsitlevat viimast aruannet***. Vajaduse korral tuleks selle läbivaatamise tulemusena teha partnerluskavade muutmise ettepanek, et tagada nende jätkuv tulemuslikkus, vastavus Euroopa Liidu lepingu artiklile 2 ning kooskõla muutuvate probleemide ja prioriteetidega. Selleks peaks komisjon asendama oma soovitused konkreetsete ja operatiivsete nõuetega, määrates konkreetselt kindlaks vajalikud partnerluskavade muudatused, sealhulgas vajaduse korral sihipärased meetmed, vahe-eesmärgid ja nende rakendamise ajakava***. Rakendamise ajal ja pärast teabevahetust asjaomase liikmesriigiga peaks olema võimalik liikmesriigile tehtud maksed osaliselt või täielikult blokeerida, kui üks või mitu õigusriigi põhimõtte ja harta horisontaalset tingimust ei ole täidetud. Võttes nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse põhimõtet, tuleks täitmata jätmise kindlakstegemisel ja asjaomaste konkreetsete meetmete kindlaksmääramisel võtta arvesse täitmata jätmise tegelikku või võimalikku mõju liidu eelarve usaldusväärsele finantsjuhtimisele või liidu finantshuvidele ning rikkumise laadi, kestust, raskusastet ja ulatust.

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist

tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj)	tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj)

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(27a) Sõltumatu ja pluralistlik meedia on demokraatliku ühiskonna nurgakivi ja õigusriigi põhielement. Sellel on oluline roll demokraatia vastupanuvõime tagamisel, sealhulgas võitluses desinformatsiooni ja välissekkumise vastu. Seega peaksid liikmesriigid tagama, et nende riikliku ja piirkondliku partnerluse kavadega hõlmatud meetmed toetavad meedia pluralismi ja sõltumatust, sealhulgas tagades stabiilsed ja prognoositavad rahastamismudelid ning kaitse poliitilise ja majandusliku sekkumise eest.

Muudatusettepanek 9
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(27b) Selleks et tagada läbipaistvus ja võimaldada tulemuslikku parlamentaarset järelevalvet fondi rakendamise üle, peaks komisjon andma Euroopa Parlamendile õigeaegset ja põhjalikku teavet horisontaalsete eeltingimuste kohta.

Muudatusettepanek 10
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27 c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*

(27c) Kui rahalised vahendid vabastatakse kulukohustusest, kuna liikmesriik rikub kohustust austada ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi, on oluline mitte karistada ebaõiglaselt kohalikku elanikkonda ja kodanikuühiskonda. Seepärast tuleks kehtestada mehhanismid, millega tagatakse, et vabastatud vahendid suunatakse ümber valitsusvälistele toetusesaajatele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele samas liikmesriigis, tagades, et liidu toetus jõuab jätkuvalt Euroopa väärtusi kaitsvate saajateni.

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(29) Iga liikmesriik peaks esitama riikliku ja piirkondliku partnerluse kava komisjonile üldjuhul 31. jaanuariks 2028, et seda saaks hoolikalt ja aegsasti kaaluda. Fondi kiire rakendamise tagamiseks peaks liikmesriikidel olema võimalik esitada partnerluskava projekt alates 2027. aasta juunist. ***Liikmesriigid*** peaksid partnerluskavad koostama ja neid rakendama koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, majandus-, sotsiaal- ja maapiirkondade partnerite ning kodanikuühiskonna organisatsioonide ja muude asjaomaste sidusrühmadega kooskõlas liikmesriigi õigusraamistiku ja käesolevas määruses sätestatud õigusnormidega. Partnerluskavad tuleks koostada tihedas koostöös komisjoniga ja vastavalt esitatud vormile ning teha üldsusele kättesaadavaks pärast seda, kui nõukogu on need komisjoni hinnangu ja nõukogu rakendusotsuse ettepaneku alusel vastu võtnud. Kooskõlas kehtiva korraga on liikmesriikidel võimalus lisada oma partnerluskavasse piirkondlikud ja territoriaalsed peatükid ning neilt tuleks nõuda, et nad tagaksid, et piirkondlikud	(29) Iga liikmesriik peaks esitama riikliku ja piirkondliku partnerluse kava komisjonile üldjuhul 31. jaanuariks 2028, et seda saaks hoolikalt ja aegsasti kaaluda. Fondi kiire rakendamise tagamiseks peaks liikmesriikidel olema võimalik esitada partnerluskava projekt alates 2027. aasta juunist. ***Selleks et tagada kõigi asjaomaste sidusrühmade sisuline kaasamine,*** peaksid ***liikmesriigid*** partnerluskavad koostama ja neid rakendama koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, majandus-, sotsiaal- ja maapiirkondade partnerite ning kodanikuühiskonna organisatsioonide ja muude asjaomaste sidusrühmadega kooskõlas liikmesriigi õigusraamistiku ja käesolevas määruses sätestatud õigusnormidega. Partnerluskavad tuleks koostada tihedas koostöös komisjoniga ja vastavalt esitatud vormile ning teha üldsusele kättesaadavaks pärast seda, kui nõukogu on need komisjoni hinnangu ja nõukogu rakendusotsuse ettepaneku alusel vastu võtnud***. Selleks et tagada riikliku ja piirkondliku partnerluse kavade, maksetaotluste ja teatatud saavutuste***

korraldusasutused saavad perioodi lõpuks korrapäraseid makseid, mis põhinevad nende asjaomaste meetmete rakendamisel tehtud edusammudel, ja summa, mis on vähemalt samaväärne neile eraldatud liidu toetusega, võttes arvesse võimalikke korrektsioone, mis tulenevad asjaomas(t)e peatüki(-tükkide) rakendamisest. Partnerluskava tõhusa juhtimise tagamiseks peaksid liikmesriigid looma peatükkide seirekomisjonid ning partnerluskava tasandil koordineerimiskomitee.

järjepidev, läbipaistev ja õiglane hindamine, peaks komisjon kohaldama selget, ühtlustatud ja järjepidevalt kohaldatavat metoodikat ning andma liikmesriikidele asjakohaseid suuniseid, sealhulgas seoses vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste kontrollimise ning topeltrahastamise vältimisega. Kooskõlas kehtiva korraga on liikmesriikidel võimalus lisada oma partnerluskavasse piirkondlikud ja territoriaalsed peatükid ning neilt tuleks nõuda, et nad tagaksid, et piirkondlikud korraldusasutused saavad perioodi lõpuks korrapäraseid makseid, mis põhinevad nende asjaomaste meetmete rakendamisel tehtud edusammudel, ja summa, mis on vähemalt samaväärne neile eraldatud liidu toetusega, võttes arvesse võimalikke korrektsioone, mis tulenevad asjaomas(t)e peatüki(-tükkide) rakendamisest. Partnerluskava tõhusa juhtimise tagamiseks peaksid liikmesriigid looma peatükkide seirekomisjonid ning partnerluskava tasandil koordineerimiskomitee.

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Recital 30

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(30) Selleks et tagada riikide isevastutus, peaksid toetust saada soovivad liikmesriigid esitama komisjonile asjakohaselt põhjendatud partnerluskavad. Partnerluskavades tuleks täpsustada, kuidas need annavad tervikliku panuse fondi kõigi eesmärkide saavutamisse, võttes arvesse asjaomase liikmesriigi konkreetseid riigiomaseid, piirkondlikke ja territoriaalseid probleeme. Samuti peaks kava sisaldama selgitust selle kohta, kuidas see aitab tulemuslikult lahendada asjakohaseid riigipõhiseid probleeme, mis on muu hulgas kindlaks tehtud Euroopa poolaasta ***raames***, ja muude asjakohaste dokumentide raames, mille komisjon on	(30) Selleks et tagada riikide isevastutus, peaksid toetust saada soovivad liikmesriigid esitama komisjonile asjakohaselt põhjendatud partnerluskavad. ***Eelkõige peaksid liikmesriigid tagama, et nende kavade koostamisel ja rakendamisel konsulteeritakse kohalike ja piirkondlike omavalitsustega.*** Partnerluskavades tuleks täpsustada, kuidas need annavad tervikliku panuse fondi kõigi eesmärkide saavutamisse, võttes arvesse asjaomase liikmesriigi konkreetseid riigiomaseid, piirkondlikke ja territoriaalseid probleeme. Samuti peaks kava sisaldama selgitust selle kohta, kuidas see aitab tulemuslikult lahendada

ametlikult vastu võtnud seoses fondist toetatavate eesmärkidega, ning kuidas see aitab kaasa siseturu väljakujundamisele, eelkõige märkides ära reformid, investeeringud ja muud sekkumised, millel on piiriülene, riikidevaheline või mitut riiki hõlmav mõõde. Selleks et tugevdada liidu konkurentsivõimet strateegiliselt olulistes sektorites, tagades samal ajal võrdsed tingimused, peaksid partnerluskavad hõlmama piiriüleseid ja mitut riiki hõlmavaid projekte, eelkõige üleeuroopalist huvi pakkuvaid tähtsaid projekte, mis keskenduvad kas teadus- ja arendustegevusele, innovatsioonile või esmakordsele tööstuslikule kasutuselevõtule või olulise taristu ehitamisele, mis on avatud kasutamiseks kolmandatele isikutele, võttes eelkõige arvesse viimases iga-aastases ühtse turu ja konkurentsivõime aruandes esitatud analüüse. Liikmesriigid peaksid oma kavade raames suunama vahendid majanduslike, sotsiaalsete ja territoriaalsete erinevuste vähendamisele, eelkõige vähem arenenud piirkondades. Samuti peaksid need toetama põlvkondade vahetumist ja sotsiaalseid meetmeid ning edukat kalapüügi- ja vesiviljelustoodete tootmist.

asjakohaseid riigipõhiseid probleeme, mis on muu hulgas kindlaks tehtud Euroopa poolaasta ***ja õigusriigi olukorda käsitleva aruande, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti aruannete***, ***Euroopa Liidu Kohtu, Euroopa Inimõiguste Kohtu*** ja ***liikmesriikide kohtute asjakohase kohtupraktika, Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 258–260 kohaste käimasolevate või lõpetatud rikkumismenetluste, rahvusvaheliste organite esitatud inimõigustealaste soovituste ja järelduste ning rahvusvaheliste organite esitatud õigusriigialaste soovituste ja järelduste raames ning ka*** muude asjakohaste dokumentide raames, mille komisjon on ametlikult vastu võtnud seoses fondist toetatavate eesmärkidega, ning kuidas see aitab kaasa siseturu väljakujundamisele, eelkõige märkides ära reformid, investeeringud ja muud sekkumised, millel on piiriülene, riikidevaheline või mitut riiki hõlmav mõõde. Selleks et tugevdada liidu konkurentsivõimet strateegiliselt olulistes sektorites, tagades samal ajal võrdsed tingimused, peaksid partnerluskavad hõlmama piiriüleseid ja mitut riiki hõlmavaid projekte, eelkõige üleeuroopalist huvi pakkuvaid tähtsaid projekte, mis keskenduvad kas teadus- ja arendustegevusele, innovatsioonile või esmakordsele tööstuslikule kasutuselevõtule või olulise taristu ehitamisele, mis on avatud kasutamiseks kolmandatele isikutele, võttes eelkõige arvesse viimases iga-aastases ühtse turu ja konkurentsivõime aruandes esitatud analüüse. Liikmesriigid peaksid oma kavade raames suunama vahendid majanduslike, sotsiaalsete ja territoriaalsete erinevuste vähendamisele, eelkõige vähem arenenud piirkondades. Samuti peaksid need toetama põlvkondade vahetumist ja sotsiaalseid meetmeid ning edukat kalapüügi- ja vesiviljelustoodete tootmist.

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Recital 37

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(37) Liikmesriikidel peaks olema võimalik esitada fondi rakendamise aja jooksul põhjendatud taotlus riikliku ja piirkondliku partnerluse kava muutmiseks. Komisjon peaks hindama muudetud riikliku ja piirkondliku partnerluse kava vastavust käesolevale määrusele viisil, mis on proportsionaalne kavandatud muudatustega. Ülemäärase halduskoormuse vältimiseks peaks liikmesriikidel olema võimalik teha riikliku ja piirkondliku partnerluse kavas väiksemaid kohandusi või parandada tehnilisi vigu, teatades nendest muudatustest komisjonile lihtsa teatise vormis, tingimusel et need muudatused vastavad riikliku ja piirkondliku partnerluse kava nõuetele.	(37) Liikmesriikidel peaks olema võimalik esitada fondi rakendamise aja jooksul põhjendatud taotlus riikliku ja piirkondliku partnerluse kava muutmiseks. Komisjon peaks hindama muudetud riikliku ja piirkondliku partnerluse kava vastavust käesolevale määrusele viisil, mis on proportsionaalne kavandatud muudatustega. Ülemäärase halduskoormuse vältimiseks peaks liikmesriikidel olema võimalik teha riikliku ja piirkondliku partnerluse kavas väiksemaid kohandusi või parandada tehnilisi vigu, teatades nendest muudatustest komisjonile lihtsa teatise vormis, tingimusel et need muudatused vastavad riikliku ja piirkondliku partnerluse kava nõuetele. ***Kui – sealhulgas viimase õigusriigi olukorda käsitleva aruande raames – tehakse kindlaks asjakohased elemendid, mis takistavad riikliku ja piirkondliku partnerluse kava tulemuslikku rakendamist seoses õigusriigi põhimõttega, võib komisjon paluda asjaomasel liikmesriigil esitada oma riikliku ja piirkondliku partnerluse kava muudatused ja vajaduse korral pakkuda välja konkreetseid muudatusi, et tagada käesoleva määruse järgimine.***

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Recital 38

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(38) Iga liikmesriik peaks tegema oma partnerluskava vahehindamise. Vahehindamise väljundiks peaks olema partnerluskava täielik muudatusettepanek, mis põhineb meetmete rakendamisel tehtud	(38) Iga liikmesriik peaks tegema oma partnerluskava vahehindamise. Vahehindamise väljundiks peaks olema partnerluskava täielik muudatusettepanek, mis põhineb meetmete rakendamisel tehtud

edusammudel, asjakohaste hindamiste peamistel tulemustel ning partnerluskavaga hõlmatud meetmete hinnanguliste kogukulude läbivaatamisel, võimaldades samal ajal võtta arvesse nii uusi probleeme kui ka mis tahes kriisi tekkimist. Vahehindamisel tuleks arvesse võtta ka asjaomase liikmesriigi või piirkonna sotsiaal-majanduslikku olukorda, sealhulgas mis tahes olulist negatiivset finants-, majandus- või sotsiaalarengu suunda. Muudetud partnerluskava, mille liikmesriik esitab pärast vahehindamist, peaks sisaldama ettepanekut kohandatava summa kavandamiseks koos läbivaadatud või uute meetmetega koos nende hinnanguliste kuludega ning asjaomaste vahe-eesmärkide ja sihtväärtustega.	edusammudel, asjakohaste hindamiste peamistel tulemustel ning partnerluskavaga hõlmatud meetmete hinnanguliste kogukulude läbivaatamisel, võimaldades samal ajal võtta arvesse nii uusi probleeme kui ka mis tahes kriisi tekkimist. Vahehindamisel tuleks arvesse võtta ka asjaomase liikmesriigi või piirkonna sotsiaal-majanduslikku olukorda, sealhulgas mis tahes olulist negatiivset finants-, majandus- või sotsiaalarengu suunda ***ning asjakohastes liidu dokumentides, sealhulgas Euroopa poolaasta raames ja õigusriigi olukorda käsitlevas aruandes kindlaks määratud probleeme ja antud soovitusi***. Muudetud partnerluskava, mille liikmesriik esitab pärast vahehindamist, peaks sisaldama ettepanekut kohandatava summa kavandamiseks koos läbivaadatud või uute meetmetega koos nende hinnanguliste kuludega ning asjaomaste vahe-eesmärkide ja sihtväärtustega. ***Järjepidevuse ja võrreldavuse tagamiseks peaks komisjon kindlaks määrama vahehindamise sisu, struktuuri ja metoodikat käsitlevad miinimumnõuded. Need nõuded peaksid tagama standardse aruandluse ja usaldusväärsete hindamistulemuste õigeaegse kättesaadavuse.***

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 46 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(46a) Liit ja liikmesriigid peaksid võitlema pettuste ja muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse vastu, võttes asjakohaseid meetmeid, mis tagavad liikmesriikides ning kõigis liidu institutsioonides, organites ja asutustes tõhusa kaitse.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 51 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(51a) Selleks et tagada läbipaistvus ja võimaldada tulemuslikku parlamentaarset järelevalvet fondi rakendamise üle, peaks komisjon andma Euroopa Parlamendile õigeaegset ja põhjalikku teavet seoses käesoleva määruse kohaste õigusriiki, demokraatiat ja hartat puudutavate sätete kohaldamise kohta.

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Recital 52

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(52) Liikmesriigid ja komisjon peaksid liidu finantshuvide ***ja eelarve*** kaitsmiseks välja töötama ja rakendama proportsionaalsed meetmed. Asjaomaste tingimuste täitmisel peaks komisjonil olema võimalik maksetähtaega edasi lükata, peatada maksed ja kohaldada finantskorrektsioone. Komisjon peaks järgima proportsionaalsuse põhimõtet, võttes arvesse õigusnormide rikkumiste olemust, raskust ja sagedust ning nende finantsmõju liidu eelarvele. Vastavalt määrusele (EL, Euratom) 2024/2509, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 (6) ning nõukogu määrustele (EÜ, Euratom) nr 2988/***95***[7], (Euratom, EÜ) nr 2185/***96***[8] ja (***EL***) 2017/***1939***[9] tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis hõlmavad pettuste, korruptsiooni ***ja*** huvide konfliktide ärahoidmist, avastamist, kõrvaldamist ja ***uurimist*** ning asjakohasel juhul ***halduskaristuste*** kehtestamist. Eelkõige on Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus	(52) Liikmesriigid ja komisjon peaksid liidu finantshuvide kaitsmiseks välja töötama ja rakendama proportsionaalsed meetmed. Asjaomaste tingimuste täitmisel peaks komisjonil olema võimalik maksetähtaega edasi lükata, peatada maksed ja kohaldada finantskorrektsioone. Komisjon peaks järgima proportsionaalsuse põhimõtet, võttes arvesse õigusnormide rikkumiste olemust, raskust ja sagedust ning nende finantsmõju liidu eelarvele. Vastavalt määrusele (EL, Euratom) 2024/2509, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013[(6)] ning nõukogu määrustele (EÜ, Euratom) nr 2988/***95***[(7)], (Euratom, EÜ) nr 2185/***96***[(8)]ja ***2017/1939***[(9)]***ning direktiivile (EL)*** 2017/***1371*** tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis hõlmavad pettuste, korruptsiooni***,*** huvide konfliktide ***ja muude liidu finantshuve kahjustavate kuritegude*** ärahoidmist, avastamist, kõrvaldamist***, uurimist*** ja ***nende eest süüdistuste esitamist*** ning asjakohasel juhul ***haldus- ja***

korraldada haldusjuurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 on Euroopa Prokuratuur pädev uurima pettusi ja muid kuritegusid, mis kahjustavad liidu finantshuve, ja esitama nendes süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371. Määruse (EL, Euratom) 2024/2509 kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused. Liikmesriigid peaksid kiiresti teatama komisjonile avastatud õigusnormide rikkumistest ning õigusnormide rikkumiste puhul võetud järelmeetmetest ja OLAFi juurdluste järelmeetmetest. Määruse (EL) 2017/1939 kohases tõhustatud koostöös Euroopa Prokuratuuri asutamisel osalevad liikmesriikide pädevad asutused peaksid samuti põhjendamatu viivituseta teatama Euroopa Prokuratuurile kõigist kuritegudest, mille puhul Euroopa Prokuratuur võib teostada oma pädevust kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939.

kriminaalkaristuste kehtestamist. Eelkõige on Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus korraldada haldusjuurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 on Euroopa Prokuratuur pädev uurima pettusi ja muid kuritegusid, mis kahjustavad liidu finantshuve, ja esitama nendes süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371. Määruse (EL, Euratom) 2024/2509 kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused. Liikmesriigid peaksid kiiresti teatama komisjonile avastatud õigusnormide rikkumistest ning õigusnormide rikkumiste puhul võetud järelmeetmetest ja OLAFi juurdluste järelmeetmetest. Määruse (EL) 2017/1939 kohases tõhustatud koostöös Euroopa Prokuratuuri asutamisel osalevad liikmesriikide pädevad asutused peaksid samuti põhjendamatu viivituseta teatama Euroopa Prokuratuurile kõigist kuritegudest, mille puhul Euroopa Prokuratuur võib teostada oma pädevust kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939.

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 52 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(52a) Kooskõlas ELi lepingu artikli 10 lõikes 3 ja ELi toimimise lepingu

	artikli 15 lõikes 1 sätestatud avatuse ja läbipaistvuse põhimõtetega peaks liidu rahastamise peatamise ja liidu vahendite vabastamise protsess olema avaliku kontrolli all. Selleks on oluline, et külmutatud rahaliste vahendite vabastamise konkreetsed kriteeriumid ja hilisemad komisjoni hinnangud tehtaks üldsusele kättesaadavaks. Asjaomased menetlused peaksid põhinema objektiivsetel kriteeriumidel, millega tagatakse, et rahalised vahendid vabastatakse alles siis, kui liikmesriik on tõendanud sisuliste reformide rakendamist ja õigusriigi põhimõtte püsivat järgimist.

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Recital 55

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(55) Liikmesriikide kohaldatavad tegevuste ja toimingute valimise menetlused võivad olla konkurentsipõhised või mitte, eeldusel et kohaldatavad kriteeriumid ja kasutatavad menetlused on mittediskrimineerivad, kaasavad, puuetega inimestele vajaduse korral kättesaadavad ja läbipaistvad, võttes arvesse ***Euroopa Liidu põhiõiguste hartat***, ning et valitud tegevustega maksimeeritakse liidu toetust ning et need on kooskõlas horisontaalsete põhimõtetega, mis on määratletud käesolevas määruses.	(55) Liikmesriikide kohaldatavad tegevuste ja toimingute valimise menetlused võivad olla konkurentsipõhised või mitte, eeldusel et kohaldatavad kriteeriumid ja kasutatavad menetlused on mittediskrimineerivad, kaasavad, puuetega inimestele vajaduse korral kättesaadavad ja läbipaistvad, võttes arvesse ***hartat ja ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi***, ning et valitud tegevustega maksimeeritakse liidu toetust ning et need on kooskõlas horisontaalsete põhimõtetega, mis on määratletud käesolevas määruses.

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu määrus
Recital 56

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(56) Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte tagamiseks peaksid liikmesriigid tagama, et nende partnerluskava	(56) Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte tagamiseks peaksid liikmesriigid tagama, et nende partnerluskava

hinnangulised kogukulud oleksid kogu selle rakendamise ajal mõistlikud ja usutavad, ning taotlema vajaduse korral oma partnerluskava muutmist. Fondi rakendamismudeli eesmärk peaks olema tagada prognoositavus ja kooskõla maksete tasemete ja iga meetme individuaalse rakendamiskiiruse vahel, määrates igale vahe-eesmärgile ja sihtväärtusele eelnevad väljamakseväärtused. Lisaks peaks liikmesriik vahehindamise raames läbi vaatama partnerluskavaga hõlmatud reformide ja investeeringute ning muude sekkumiste hinnangulised kogukulud koos vastavate kohandustega, kui see on põhjendatud. Samuti peaks liikmesriik viimase eelarveaasta kohta lõpliku iga-aastase kinnituspaketi esitamisel kinnitama, et komisjoni maksete kogusumma ei ületa kogusummat, mida liikmesriik maksab toetusesaajatele kava rakendamisel, võttes arvesse liikmesriigi osalust. Samadel usaldusväärse finantsjuhtimise põhjustel peaks komisjonil olema lubatud meetme vaheetappide jaoks varem makstud summad tagasi nõuda, kui asjaomase meetme lõplik vahe-eesmärk või sihtväärtus ei ole täidetud, ning võtta meetmeid, kui vahe-eesmärk või sihtväärtus tühistatakse kuni viis aastat pärast vastava komisjoni makse tegemise kuupäeva.	hinnangulised kogukulud oleksid kogu selle rakendamise ajal mõistlikud ja usutavad, ning taotlema vajaduse korral oma partnerluskava muutmist. Fondi rakendamismudeli eesmärk peaks olema tagada prognoositavus ja kooskõla maksete tasemete ja iga meetme individuaalse rakendamiskiiruse vahel, määrates igale vahe-eesmärgile ja sihtväärtusele eelnevad väljamakseväärtused***, tagades samal ajal, et väljamaksete tegemise eeltingimus on seatud eesmärkide tõendatud saavutamine ja et need kajastavad rakendamise tegelikke edusamme. Komisjon peaks kehtestama selge ja ühtlustatud metoodika vahe-eesmärkide, sihtväärtuste ja lähteväärtuste kehtestamiseks, et tagada liidu rahastamise kulutõhusus, eesmärkide saavutamise objektiivne kontroll ja liikmesriikide seatavate sihtide ühtlane tase***. Lisaks peaks liikmesriik vahehindamise raames läbi vaatama partnerluskavaga hõlmatud reformide ja investeeringute ning muude sekkumiste hinnangulised kogukulud koos vastavate kohandustega, kui see on põhjendatud. Samuti peaks liikmesriik viimase eelarveaasta kohta lõpliku iga-aastase kinnituspaketi esitamisel kinnitama, et komisjoni maksete kogusumma ei ületa kogusummat, mida liikmesriik maksab toetusesaajatele kava rakendamisel, võttes arvesse liikmesriigi osalust. Samadel usaldusväärse finantsjuhtimise põhjustel peaks komisjonil olema lubatud meetme vaheetappide jaoks varem makstud summad tagasi nõuda, kui asjaomase meetme lõplik vahe-eesmärk või sihtväärtus ei ole täidetud, ning võtta meetmeid, kui vahe-eesmärk või sihtväärtus tühistatakse kuni viis aastat pärast vastava komisjoni makse tegemise kuupäeva.

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu määrus
Recital 58

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(58) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrusega (EL) 2023/955[4] loodud kliimameetmete sotsiaalfondil on sarnased eesmärgid ja sellega toetatakse sarnaseid meetmeid sarnase rakendamise ajakavaga. Seepärast tuleks alates 2028. aastast kliimameetmete sotsiaalkavad integreerida riikliku ja piirkondliku partnerluse kavadesse. See peaks võimaldama liidu vahendite tõhusamat kasutamist ning toetama fondi eesmärkide tulemuslikumat ja sidusamat saavutamist. See väldiks sarnaste süsteemide ja protsesside paralleelset toimimist ning tooks seeläbi selget kasu, aidates poliitikat paremini kavandada, suurendades selle järjepidevust ja muutes seda lihtsamaks. Samuti peaks see tagama ühiste eeskirjade kohaldamise, eelkõige seoses õigusriigi põhimõtte järgimise ***ja*** Euroopa Liidu põhiõiguste hartale vastavusega, samal ajal kui liikmesriikidele kliimameetmete sotsiaalfondist praegu tehtavad eraldised jääksid kehtima. Koordineeritud programmitöö kaudu tuleks soodustada ka moderniseerimisfondi raames tehtavate praeguste ja tulevaste investeeringute ning kavade meetmete koostoimet, et tagada parem vastastikune täiendavus ja poliitika sidusus liidu eelarve ja moderniseerimisfondile eraldatud vahendite vahel.	(58) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrusega (EL) 2023/955[4] loodud kliimameetmete sotsiaalfondil on sarnased eesmärgid ja sellega toetatakse sarnaseid meetmeid sarnase rakendamise ajakavaga. Seepärast tuleks alates 2028. aastast kliimameetmete sotsiaalkavad integreerida riikliku ja piirkondliku partnerluse kavadesse. See peaks võimaldama liidu vahendite tõhusamat kasutamist ning toetama fondi eesmärkide tulemuslikumat ja sidusamat saavutamist. See väldiks sarnaste süsteemide ja protsesside paralleelset toimimist ning tooks seeläbi selget kasu, aidates poliitikat paremini kavandada, suurendades selle järjepidevust ja muutes seda lihtsamaks. Samuti peaks see tagama ühiste eeskirjade kohaldamise, eelkõige seoses ***demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtte järgimise ***ning*** hartale vastavusega, samal ajal kui liikmesriikidele kliimameetmete sotsiaalfondist praegu tehtavad eraldised jääksid kehtima. Koordineeritud programmitöö kaudu tuleks soodustada ka moderniseerimisfondi raames tehtavate praeguste ja tulevaste investeeringute ning kavade meetmete koostoimet, et tagada parem vastastikune täiendavus ja poliitika sidusus liidu eelarve ja moderniseerimisfondile eraldatud vahendite vahel.
[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/955, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond ja muudetakse määrust (EL) 2021/1060 (ELT L 130, 16.5.2023, lk 1).	[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/955, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond ja muudetakse määrust (EL) 2021/1060 (ELT L 130, 16.5.2023, lk 1).

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu määrus
Recital 61

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(61) Käesoleva määruse teatavate mitteolemuslike osade täiendamiseks või muutmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses artiklitega, mis käsitlevad kohalike põllumajandus-, kalapüügi- ja vesiviljelustoodete toetamist, õigusnormide rikkumistest teatamist, hooliva juhtimisega seotud rahaliste karistuste arvutamist, andmete kogumist ja salvestamist, IACSit, samuti lisasid, milles käsitletakse vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste täitmist, rakendamise edenemist, liidu meetmeid, finantskorrektsioone, ELi koolikava, ÜPP sekkumisi ja ÜPP koostööd. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes[5] sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.	(61) Käesoleva määruse teatavate mitteolemuslike osade täiendamiseks või muutmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses artiklitega, mis käsitlevad kohalike põllumajandus-, kalapüügi- ja vesiviljelustoodete toetamist, õigusnormide rikkumistest teatamist, hooliva juhtimisega seotud rahaliste karistuste arvutamist, andmete kogumist ja salvestamist, IACSit, samuti lisasid, milles käsitletakse vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste täitmist, rakendamise edenemist, liidu meetmeid, finantskorrektsioone, ELi koolikava, ÜPP sekkumisi ja ÜPP koostööd. ***Lisaks tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et teha kindlaks demokraatia ja õigusriigi põhimõtte järgimise horisontaalse nõude ning harta horisontaalsete tingimusete täitmata jätmine ning tuvastada need partnerluskava meetmed, mida täitmata jätmine mõjutab.*** On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes[5] sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
[5] ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj	[5] ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 64 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(64a) Kõik liidu institutsioonid, organid ja asutused ning liikmesriikide pädevad asutused, kes osalevad määruse (EL) 2017/1939 kohases tõhustatud koostöös Euroopa Prokuratuuri asutamisel, peaksid põhjendamatu viivituseta teatama Euroopa Prokuratuurile kõigist kuritegudest, mille puhul Euroopa Prokuratuur võib teostada oma pädevust, kooskõlas määruse (EL) 2017/1939 artikli 24 lõikega 1.

Muudatusettepanek 24
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(e) kaitsta ja tugevdada demokraatiat liidus ning kaitsta liidu väärtusi kooskõlas ELi lepingu artikliga 2.	(e) kaitsta ja tugevdada demokraatiat ***ja õigusriiki*** liidus ning kaitsta liidu väärtusi kooskõlas ELi lepingu artikliga 2.

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt a – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(ii) liidu tööstusbaasi ja vastupidavate tarneahelate tugevdamine ning kestliku ja konkurentsivõimelise tootmise edendamine eelkõige nullnetotehnoloogia ja kriitilise tähtsusega toorainete tehnoloogia valdkonnas, integreerides täielikult keskkonna- ja kliimaeesmärgid, et kiirendada üleminekut puhtale tööstusele, pöörates erilist tähelepanu väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõimele;	(ii) liidu tööstusbaasi ja vastupidavate tarneahelate tugevdamine ning kestliku ja konkurentsivõimelise tootmise edendamine eelkõige nullnetotehnoloogia ja kriitilise tähtsusega toorainete tehnoloogia valdkonnas, ***aidates seeläbi kaasa liidu avatud strateegilisele autonoomiale,*** integreerides täielikult keskkonna- ja kliimaeesmärgid, et kiirendada üleminekut puhtale tööstusele, pöörates erilist tähelepanu väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõimele;

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt a – alapunkt x a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	x a) piiriülese ühenduvuse, vastupanuvõime ja julgeoleku tugevdamine liidus ning liidu suutlikkuse suurendamine piiriüleste ohtudega tegelemiseks selge liidu lisaväärtusega strateegiliste ja laiendatavate investeeringute kaudu, eelkõige suuremahuliste projektide kaudu, mis aitavad kaasa siseturu ja Schengeni ala toimimisele, piirihaldusele, sisejulgeolekule ja kriisiks valmisolekule, vältides samal ajal rahastamise killustatust ja tagades suurema keskendumise projektidele, millel on märkimisväärne mõju liidu konkurentsivõimele, vastupanuvõimele ja julgeolekule;

Muudatusettepanek 27
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt b – lõik 1 – punkt iii

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(iii) liidu julgeoleku tugevdamine, parandades ohtude avastamise, ennetamise ja neile reageerimise suutlikkust, sealhulgas tugevdades energia- ja transpordivaldkonna elutähtsat taristut ja küberturvalisust,	***(iii)*** liidu julgeoleku tugevdamine, parandades ohtude avastamise, ***analüüsimise,*** ennetamise ja neile reageerimise suutlikkust, sealhulgas tugevdades energia- ja transpordivaldkonna elutähtsat taristut ja küberturvalisust; ***võitlus desinformatsiooni ja organiseeritud piiriülese kuritegevuse, sealhulgas väljastpoolt liitu pärit kuritegevuse vastu tihedas operatiivkoostöös liidu ametitega;***

Muudatusettepanek 28
Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 1 – punkt b – lõik 1 – punkt iii a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(iiia) liikmesriikide ning sisejulgeoleku ja piirihalduse eest vastutavate liidu ametite vahelise operatiivkoostöö tugevdamine koostalitlusvõimeliste süsteemide ja turvalise andmevahetuse kaudu, mis võimaldab reaalajas teabe jagamist, suurendab tõhusust ning tagab kiire ja koordineeritud reageerimise piiriüleste ohtude korral, järgides täielikult andmekaitse ja eraelu puutumatuse kaitsemeetmeid;

Muudatusettepanek 29
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt b – lõik 2 – taane 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
– määruses (EL) […], millega kehtestatakse liidu toetus varjupaigaküsimustele, rändele ja integratsioonile ajavahemikuks 1. jaanuar 2028 kuni 31. detsember 2034;	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 30
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(ba) toetada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala toimimist viisil, mis on täielikult kooskõlas eesmärkidega, mis on sätestatud määruses (EL) XX […], millega kehtestatakse liidu toetus varjupaigaküsimustele, rändele ja integratsioonile ajavahemikuks 1. jaanuar 2028 kuni 31. detsember 2034 ja määruses (EL) XX […], millega kehtestatakse liidu toetus Euroopa integreeritud piirihaldusele ja Euroopa viisapoliitikale ajavahemikuks 1. jaanuar

2028 kuni 31. detsember 2034;

Muudatusettepanek 31
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt c – alapunkt vi a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(via) seades prioriteediks investeeringud digitaliseerimisse, sealhulgas tehisintellekti, turvalisse andmetaristusse ja tehnoloogilisse innovatsiooni, mis on konkurentsivõime ja demokraatliku vastupanuvõime liikumapanevad jõud, järgides täielikult põhiõigusi, sealhulgas õigust eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele;

Muudatusettepanek 32
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt e – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(ii) õigusriigi põhimõtte edendamine ja toetamine kohtusüsteemide**,** korruptsioonivastaste raamistike, meedia mitmekesisuse, teabe tervikluse, meediapädevuse ning tõhusa kontrolli- ja tasakaalustussüsteemi tugevdamise kaudu;	(ii) õigusriigi põhimõtte edendamine ja toetamine kohtusüsteemide ***kvaliteedi ja tõhususe parandamise ning*** korruptsioonivastaste raamistike, ***meediavabaduse ja*** meedia mitmekesisuse, teabe tervikluse, meediapädevuse ning tõhusa kontrolli- ja tasakaalustussüsteemi tugevdamise kaudu;

Muudatusettepanek 33
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõik 1 – alalõik 1 – punkt 40 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(40a) „liidu finantshuvid“ – kõik tulud, kulud ja varad, mis on hõlmatud käesoleva määruse kohaselt koostatud eelarvetega, sealhulgas otseselt või kaudselt rahastatavad ja/või hallatavad ning koostöös liikmesriikidega täidetavad

eelarved, või mis on neist saadud või tuleb neisse maksta.

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Artiklis 10 osutatud komisjoni algatusel antavat tehnilist abi rakendatakse eelarve otsese või kaudse täitmise raames kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktidega a ja c.	3. Artiklis 10 osutatud komisjoni algatusel antavat tehnilist abi rakendatakse eelarve otsese või kaudse täitmise raames ***ning rahaliste vahendite väärkasutamise ärahoidmiseks täiesti läbipaistvalt, sealhulgas tagades avaliku aruandluse vahendite eraldamise, toetusesaajate ja lõppkasutuse kohta ning korrapärased auditid,*** kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktidega a ja c.

Muudatusettepanek 35
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(c) pädevad asutused, kes esindavad kodanikuühiskonda, näiteks keskkonnavaldkonna partnerid, valitsusvälised organisatsioonid, noorteorganisatsioonid ning sotsiaalse kaasamise, põhiõiguste, puudega inimeste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse edendamise ning diskrimineerimise vastu võitlemise eest vastutavad asutused ning riiklikud inimõiguste institutsioonid ja organisatsioonid;	(c) pädevad asutused, kes esindavad kodanikuühiskonda, näiteks keskkonnavaldkonna partnerid, valitsusvälised organisatsioonid, noorteorganisatsioonid ning sotsiaalse kaasamise, põhiõiguste, puudega inimeste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse edendamise ning diskrimineerimise vastu võitlemise eest vastutavad asutused ning riiklikud inimõiguste institutsioonid ja ***asjakohasel juhul rahvusvahelised*** organisatsioonid***, proportsionaalselt nende rolli tähtsusega ning piiramata avaliku sektori asutuste esmavastutust, tagades toetuse tulemusliku suunamise kõige enam abi vajavatele kogukondadele***;

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) määruse (EL, Euratom) 2020/2092 artikli 2 punktis a ja artiklis ***3 sätestatud*** õigusriigi põhimõtted;	(a) ***Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud ning eelkõige*** määruse (EL, Euratom) 2020/2092 artikli 2 punktis a ja artiklis ***3 täpsustatud demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtted;

Muudatusettepanek 37
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Liikmesriigid austavad neid õigusi, vabadusi ja põhimõtteid kogu oma kavade ettevalmistamise ja rakendamise ajal.	Liikmesriigid austavad neid õigusi, vabadusi ja põhimõtteid kogu oma kavade ettevalmistamise ja rakendamise ajal. ***Selleks kehtestavad liikmesriigid asjakohase korra, et ennetada, avastada ja käsitleda asjaomaste õiguste, vabaduste ja põhimõtete rikkumisi, sealhulgas tõhusate seire- ja kontrollimehhanismide abil.***

Muudatusettepanek 38
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Õigusriigi horisontaalse tingimuse täitmist hindab komisjon objektiivsete, läbipaistvate ja kontrollitavate kriteeriumide alusel. Komisjon võib sellised kriteeriumid vastu võtta delegeeritud õigusaktiga. Komisjon jälgib seda, kas neid kriteeriume jätkuvalt täidetakse, kogu kavade rakendamise vältel.

Muudatusettepanek 39
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Liikmesriigid kehtestavad tõhusad mehhanismid ja haldavad neid, et tagada nende kavadega toetatavate meetmete ja nende rakendamise kooskõla Euroopa Liidu põhiõiguste harta asjaomaste sätetega kogu fondi rakendamise ajal (edaspidi „harta horisontaalne tingimus“).	Liikmesriigid kehtestavad ***läbipaistval ja sõltumatult kontrollitaval viisil*** tõhusad mehhanismid ja haldavad neid, et tagada nende kavadega toetatavate meetmete ja nende rakendamise kooskõla Euroopa Liidu põhiõiguste harta asjaomaste sätetega kogu fondi rakendamise ajal (edaspidi „harta horisontaalne tingimus“).

Muudatusettepanek 40
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Nad hindavad ***neid mehhanisme*** kooskõlas artikli 22 lõike 2 punktiga q [partnerluskava nõuded] ja teavitavad komisjoni kõigist muudatustest, mis mõjutavad harta horisontaalse tingimuse täitmist.	Nad hindavad ***nõuetele vastavust*** kooskõlas artikli 22 lõike 2 punktiga q [partnerluskava nõuded] ja teavitavad komisjoni kõigist muudatustest, mis mõjutavad harta horisontaalse tingimuse täitmist. ***Tingimus loetakse täidetuks, kui kõik asjaomased kriteeriumid on täidetud.***

Muudatusettepanek 41
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 1 – lõik 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Esimeses lõigus osutatud nõuetele vastavus hõlmab järgmist:
	a) kord, millega tagatakse, et fondi raames rakendatavad ja fondist toetatavad meetmed vastavad harta horisontaalsele tingimusele, sealhulgas ennetusmeetmed, riskide hindamine ning korraldusasutuste ja toetusesaajate suutlikkuse suurendamine;
	b) sõltumatud kaebuste esitamise mehhanismid, mis võimaldavad üksikisikutel ja organisatsioonidel teatada nõuetele mittevastavuse juhtumitest. Sellised mehhanismid peavad olema

	avalikult kättesaadavad kogu riikliku ja piirkondliku partnerluse kava kehtivusaja jooksul.
	Käesoleva määruse artikli 54 kohaselt loodud seirekomisjonid tegelevad sõltumatu kaebuste lahendamise mehhanismi abil kindlaks tehtud probleemidega. Kaebuste esitamise mehhanismide kohta avaldatakse laialdaselt teavet ning need peavad olema kasutajasõbralikud ja kõigile, sealhulgas haavatavas olukorras olevatele isikutele, kättesaadavad kogu programmitsükli jooksul.

Muudatusettepanek 42
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 4 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Kui komisjon jõuab järeldusele, et harta horisontaalne tingimus ei ole täidetud, võtab ta kahe kuu jooksul alates lõikes 3 osutatud liikmesriigi tähelepanekute saamisest vastu rakendusotsuse, milles määratakse kindlaks harta horisontaalse tingimuse täitmata jätmine ning tuuakse välja partnerluskava konkreetsed meetmed, mida täitmata jätmine mõjutab.	Kui komisjon jõuab järeldusele, et harta horisontaalne tingimus ei ole täidetud, võtab ta kahe kuu jooksul alates lõikes 3 osutatud liikmesriigi tähelepanekute saamisest vastu rakendusotsuse, milles määratakse kindlaks harta horisontaalse tingimuse täitmata jätmine ning tuuakse välja partnerluskava konkreetsed meetmed, mida täitmata jätmine mõjutab***, eelkõige juhul, kui läbipaistmatus või puudused toovad kaasa vahendite väärkasutamise, pettuse või selle, et kavandatud toetusesaajate jaoks ei saavutata käegakatsutavaid tulemusi***.

Muudatusettepanek 43
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 8

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
8. Kui komisjoni tuvastatud rikkumine võib kujutada endast ka õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse rikkumist, käivitatakse artiklis	***välja jäetud***

9 sätestatud menetlus eelisjärjekorras.

Muudatusettepanek 44
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	8a. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti viivitamata igast lõigete 4, 6 ja 7 kohaselt kavandatavast, vastuvõetud, muudetud või kehtetuks tunnistatud otsusest. Esitatav teave peab hõlmama nõuetekohaselt põhjendatud põhjendust, aluseks olevat hinnangut ja kõiki asjakohaseid elemente. Euroopa Parlamendi taotlusel esitab komisjon talle põhjendamatu viivituseta oma hinnangu.

Muudatusettepanek 45
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 8 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	8b. Komisjon avaldab viivitamata õigusaktid, millega antakse luba fondi vahendid välja maksta, ja kõik asjaomaste otsustega seoses vastu võetud õigusaktid.

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Liikmesriigid tagavad määruse (EL, Euratom) 2020/2092 artikli 2 punktis a ja artiklis 3 ***sätestatud*** õigusriigi põhimõtete järgimise kogu fondi rakendamise ajal (edaspidi ***„õigusriigi*** põhimõtte horisontaalne tingimus“). Liikmesriik teavitab komisjoni kõigist selle tingimuse täitmist mõjutavatest muudatustest.	1. Liikmesriigid tagavad ***läbipaistval ja sõltumatult kontrollitaval viisil Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud ning eelkõige*** määruse (EL, Euratom) 2020/2092 artikli 2 punktis a ja artiklis 3 ***täpsustatud demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtete järgimise kogu fondi rakendamise ajal (edaspidi ***„demokraatia ja õigusriigi*** põhimõtte horisontaalne

	tingimus“). Liikmesriik teavitab komisjoni kõigist selle tingimuse täitmist mõjutavatest muudatustest. ***Tingimus loetakse täidetuks, kui kõik asjaomased kriteeriumid on täidetud. Komisjon võtab arvesse ka määruse (EL, Euratom) 2020/2092 alusel esitatud Euroopa Prokuratuuri aruandeid.***

Muudatusettepanek 47
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Kui komisjon leiab, et liikmesriik ei täida või enam ei täida õigusriigi põhimõtte horisontaalset tingimust, teavitab ta asjaomast liikmesriiki oma hinnangust, võttes arvesse asjakohast teavet, sealhulgas teavet, mille asjaomane liikmesriik on esitanud oma riikliku ja piirkondliku partnerluse kavas vastusena komisjoni tähelepanekutele ning õigusriigi olukorda käsitlevatele ja Euroopa poolaasta riigipõhistele aruannetele.	2. Kui komisjon leiab, et liikmesriik ei täida või enam ei täida ***demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtte horisontaalset tingimust, teavitab ta asjaomast liikmesriiki oma hinnangust, võttes arvesse asjakohast teavet, sealhulgas teavet, mille asjaomane liikmesriik on esitanud oma riikliku ja piirkondliku partnerluse kavas vastusena komisjoni tähelepanekutele ning õigusriigi olukorda käsitlevatele ja Euroopa poolaasta riigipõhistele aruannetele.

Muudatusettepanek 48
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 4 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Kui komisjon jõuab järeldusele, et õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus ei ole täidetud, ***teeb*** ta kahe kuu jooksul alates lõikes 4 osutatud liikmesriigi tähelepanekute saamisest ***nõukogule ettepaneku võtta*** vastu ***rakendusotsus***, milles määratakse kindlaks õigusriigi põhimõtte ***horisontaalsete tingimuste*** täitmata jätmine ning tuuakse välja partnerluskava konkreetsed meetmed, mida täitmata jätmine mõjutab.	Kui komisjon jõuab järeldusele, et ***demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus ei ole täidetud, ***võtab*** ta kahe kuu jooksul alates lõikes 4 osutatud liikmesriigi tähelepanekute saamisest vastu ***delegeeritud õigusakti***, milles määratakse kindlaks ***demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtte ***horisontaalse tingimuse*** täitmata jätmine ning tuuakse välja partnerluskava konkreetsed meetmed, mida täitmata jätmine mõjutab.

Muudatusettepanek 49
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 4 – lõik 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Selleks võetakse arvesse harta õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse täitmata jätmise järgmisi aspekte:	Selleks võetakse arvesse harta ***demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse täitmata jätmise järgmisi aspekte:

Muudatusettepanek 50
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 4 – lõik 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) tegelik või võimalik mõju liidu eelarve usaldusväärsele finantsjuhtimisele või liidu finantshuvidele;	(a) tegelik või võimalik mõju liidu eelarve usaldusväärsele finantsjuhtimisele või liidu finantshuvidele***, eelkõige Euroopa Prokuratuuriga tulemusliku ja õigeaegse koostöö tegemine***;

Muudatusettepanek 51
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 4 – lõik 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Nõukogu võtab rakendusotsuse vastu nelja nädala jooksul pärast komisjoni ettepaneku vastuvõtmist.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 52
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
5. Liikmesriik võib esitada maksetaotlusi lõikes 4 osutatud otsuses nimetatud konkreetsete meetmete jaoks, kuid komisjon ei tee asjakohaseid makseid enne, kui õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus on täidetud.	5. Liikmesriik võib esitada maksetaotlusi lõikes 4 osutatud otsuses nimetatud konkreetsete meetmete jaoks, kuid komisjon ei tee asjakohaseid makseid enne, kui ***demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus on

täidetud.

Muudatusettepanek 53
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. Liikmesriik teavitab komisjoni niipea, kui ta leiab, et õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse rikkumine on kõrvaldatud. Komisjon hindab seda teavet kahe kuu jooksul alates selle saamisest. Kui komisjon leiab, et ***rikkumine on täielikult kõrvaldatud, teeb ta nõukogule ettepaneku lõikes*** 4 osutatud ***otsus*** kehtetuks ***tunnistada***. Kui komisjon ***leiab***, et ***rikkumine on osaliselt kõrvaldatud***, teeb ***ta nõukogule ettepaneku lõikes 4 osutatud otsust vastavalt muuta***. ***Nõukogu võtab rakendusotsuse vastu nelja nädala jooksul pärast komisjoni ettepaneku vastuvõtmist***.	6. ***Asjaomane*** liikmesriik teavitab komisjoni niipea, kui ta leiab, et ***demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse rikkumine on kõrvaldatud. Komisjon hindab seda teavet kahe kuu jooksul alates selle saamisest. Kui komisjon leiab, et ***demokraatia ja õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus on täidetud, tunnistab ta lõikes*** 4 osutatud ***otsuse*** kehtetuks. Kui komisjon ***ei nõustu liikmesriigi hinnanguga õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse täitmise osas, teatab ta sellest liikmesriigile ja esitab oma hinnangu. Komisjon sätestab selged ja objektiivsed konkreetsed kriteeriumid, mis peavad olema täidetud***, et ***külmutatud rahalised vahendid vabastataks***, ***ning*** teeb ***need kriteeriumid ja hinnangu nende täitmise kohta avalikult kättesaadavaks***. ***Otsused rahastamise peatamise, muutmise või kehtetuks tunnistamise kohta peavad põhinema kontrollitavatel reformidel ja õigusriigi põhimõtte tõendatud järgimisel praktikas.***

Muudatusettepanek 54
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
7. Komisjon vähendab proportsionaalselt liikmesriigi liidu rahalist toetust seoses asjaomaste kava konkreetsete meetmetega või võtab laenutoetuse puhul laenulepingu kohaseid meetmeid, kui lõikes 4 osutatud otsust ei	7. Komisjon vähendab proportsionaalselt liikmesriigi liidu rahalist toetust seoses asjaomaste kava konkreetsete meetmetega või võtab laenutoetuse puhul laenulepingu kohaseid meetmeid, kui lõikes 4 osutatud otsust ei

ole ***[[***ühe***]]*** aasta jooksul alates selle vastuvõtmisest***]]*** kehtetuks tunnistatud.	ole ühe aasta jooksul alates selle vastuvõtmisest kehtetuks tunnistatud. ***Kui see on demokraatia ja õigusriigi põhimõtte rikkumise laadi, keerukust või süsteemset olemust arvesse võttes nõuetekohaselt põhjendatud, võib komisjon seda ajavahemikku pikendada kuni kahe aasta võrra. Selline pikendamine peab põhinema objektiivsetel ja kontrollitavatel asjaoludel ning olema nõuetekohaselt põhjendatud.***

Muudatusettepanek 55
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 8

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
8. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti viivitamata igast lõigete 4 ja ***6*** kohaselt kavandatavast, vastuvõetud, muudetud või kehtetuks tunnistatud otsusest.	8. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti viivitamata igast lõigete 4***, 6*** ja ***7*** kohaselt kavandatavast, vastuvõetud, muudetud või kehtetuks tunnistatud otsusest. ***Esitatav teave peab hõlmama nõuetekohaselt põhjendatud põhjendust, aluseks olevat hinnangut ja kõiki asjakohaseid elemente. Euroopa Parlamendi taotlusel esitab komisjon talle põhjendamatu viivituseta oma hinnangu.***

Muudatusettepanek 56
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	8a. Komisjon avaldab viivitamata õigusaktid, millega antakse luba fondi vahendid välja maksta, ja kõik asjaomaste otsustega seoses vastu võetud õigusaktid.

Muudatusettepanek 57
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 8 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	8b. Liikmesriigid kehtestavad ja säilitavad tõhusad mehhanismid, et tagada fondi rakendamise vältel liidu finantshuvide kaitsmiseks olulise liidu õigustiku järgimine (edaspidi „finantshuvide kaitse horisontaalne tingimus“). Liikmesriigid teavitavad komisjoni kõigist finantshuvide kaitse horisontaalse tingimuse täitmist mõjutavatest muudatustest. Kui komisjon leiab, et liikmesriik ei täida või enam ei täida finantshuvide kaitse horisontaalset tingimust, teavitab ta asjaomast liikmesriiki oma hinnangust.

Muudatusettepanek 58
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Komisjon vabastab kulukohustustest riikliku ja piirkondliku partnerluse kava ning Interregi kava peatüki summad, mida ei ole kasutatud eelmakseteks kooskõlas artikliga 17 [eelmaksed] või mille kohta ei ole esitatud maksetaotlust kooskõlas artikliga 65 [maksetaotluste esitamine ja hindamine] eelarveliste kulukohustuste täitmise aastale järgneva kalendriaasta 31. oktoobriks.	1. Komisjon vabastab kulukohustustest riikliku ja piirkondliku partnerluse kava ning Interregi kava peatüki summad, mida ei ole kasutatud eelmakseteks kooskõlas artikliga 17 [eelmaksed] või mille kohta ei ole esitatud maksetaotlust kooskõlas artikliga 65 [maksetaotluste esitamine ja hindamine] eelarveliste kulukohustuste täitmise aastale järgneva kalendriaasta 31. oktoobriks. ***Kulukohustustest vabastatud summad kantakse liidu üldeelarvesse ja nende ümberjaotamise või taaskasutamise üle otsustavad eelarvepädevad institutsioonid kooskõlas iga-aastase eelarvemenetlusega.***

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*

4. Assigneeringud, mis vastavad vabastatud kulukohustustele vastavalt määruse (EL, Euratom) 2020/2092 artikli 7 lõikele 3 ning käesoleva määruse artiklitele 8 [harta] ja 9 [õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus], ***võib teha*** uuesti kättesaadavaks kasutamiseks muude liidu vahendite või programmide raames, mida rakendatakse eelarve otsese või kaudse täitmise raames, eelkõige selliste programmide raames, mis aitavad toetada Euroopa demokraatiat, kodanikuühiskonda, liidu väärtusi või korruptsioonivastast võitlust.	4. Assigneeringud, mis vastavad vabastatud kulukohustustele vastavalt määruse (EL, Euratom) 2020/2092 artikli 7 lõikele 3 ning käesoleva määruse artiklitele 8 [harta] ja 9 [õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus], ***tehakse*** uuesti kättesaadavaks kasutamiseks muude liidu vahendite või programmide raames, mida rakendatakse eelarve otsese või kaudse täitmise raames, eelkõige selliste programmide raames, mis aitavad toetada Euroopa demokraatiat, kodanikuühiskonda, liidu väärtusi või korruptsioonivastast võitlust. ***Sellised assigneeringud nähakse võimalikult suures ulatuses ette lõplike toetusesaajate jaoks asjaomases liikmesriigis ja suunatakse eelkõige meetmetesse, mille eesmärk on leevendada demokraatia, õigusriigi ja hartas sätestatud põhimõtete rikkumise kahjulikku mõju lõplikele toetuse ja vahendite saajatele. Osa assigneeringutest, millega aidatakse kaasa Euroopa demokraatia toetamisele, eraldatakse asjakohasel juhul rahastamisvahendite või programmide jaoks, mida rakendatakse liikmesriigis, kus rahaliste vahendite maksmine on peatatud või need kulukohustustest vabastatud, et tagada vahendite lõplike saajate jätkuv toetamine ja Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud väärtuste edendamine riiklikul tasandil.***

Muudatusettepanek 60
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	***1a. Liikmesriigid tagavad, et riiklike kavade rakendamisel järgitakse õigusriigi, demokraatia ja harta järgimise põhimõtteid, sealhulgas põhimõtet tagada tõhus õiguskaitse, sõltumatu järelevalve ning huvide konfliktide, korruptsiooni ja pettuste ennetamine. Kõik nendes valdkondades esinevad puudused, mis**

	võivad mõjutada liidu vahendite usaldusväärset finantsjuhtimist, kõrvaldatakse viivitamata asjakohaste parandusmeetmete abil.

Muudatusettepanek 61
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 2 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) toetab artiklis 2 sätestatud üldeesmärke ning aitab terviklikul ja sobival viisil kaasa kõigi artiklis 3 sätestatud erieesmärkide saavutamisele, võttes arvesse asjaomase liikmesriigi konkreetseid probleeme, ning selles esitatakse sekkumisstrateegia, milles kirjeldatakse, kuidas neid eesmärke kava raames käsitletakse ja rahastatakse, millist rahastamise taset on vaja üldeesmärkide saavutamiseks ja kuidas see rahastamise tase on põhjendatud. Sellise liikmesriigi partnerluskavas, mille kogurahvatulu elaniku kohta on alla 90 % liidu keskmisest, tuleb eelkõige näidata, et see aitab piisavalt kaasa artikli 3 punkti a alapunktides vii ja ix ning artikli 3 punkti d alapunktis v sätestatud erieesmärkide saavutamisele;	(a) toetab artiklis 2 sätestatud üldeesmärke***, on nendega kooskõlas ja arvestab nendega*** ning aitab terviklikul ja sobival viisil kaasa kõigi artiklis 3 sätestatud erieesmärkide saavutamisele, võttes arvesse asjaomase liikmesriigi konkreetseid probleeme, ning selles esitatakse sekkumisstrateegia, milles kirjeldatakse, kuidas neid eesmärke kava raames käsitletakse ja rahastatakse, millist rahastamise taset on vaja üldeesmärkide saavutamiseks ja kuidas see rahastamise tase on põhjendatud. Sellise liikmesriigi partnerluskavas, mille kogurahvatulu elaniku kohta on alla 90 % liidu keskmisest, tuleb eelkõige näidata, et see aitab piisavalt kaasa artikli 3 punkti a alapunktides vii ja ix ning artikli 3 punkti d alapunktis v sätestatud erieesmärkide saavutamisele;

Muudatusettepanek 62
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 2 – lõik 1 – punkt b – alapunkt i

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(i) Euroopa poolaasta raames esitatud soovitused, eelkõige liikmesriigile esitatud asjakohased riigipõhised, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga seotud soovitused;	(i) Euroopa poolaasta raames esitatud soovitused, eelkõige liikmesriigile esitatud asjakohased riigipõhised, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga ***ja õigusriigi põhimõttega*** seotud soovitused;

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 2 – lõik 1 – punkt b – alapunkt iii a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(iiia) selgitab, kuidas liikmesriigid toetavad Euroopa Prokuratuuri kooskõlas määruse (EL) 2017/1939 artikli 5 lõikega 6, pidades silmas kehtestatud mehhanisme ja selliseks toetuseks tagatud suutlikkust;

Muudatusettepanek 64
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 2 – lõik 2 – punkt l

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(l) määrab kindlaks korra, millega tagatakse, et maksetähtaegade arvestamise katkestamise või liidu rahastamise peatamise, finantskorrektsioonide või muude liidu finantshuvide kaitse tagamise meetmete korral täidavad liikmesriigid oma kohustust ***jätkata makseid*** toetusesaajatele, vahendite saajatele, vahendite lõplikele saajatele, töövõtjatele ja osalejatele;	(l) määrab kindlaks korra, millega tagatakse, et maksetähtaegade arvestamise katkestamise või liidu rahastamise peatamise, finantskorrektsioonide või muude liidu finantshuvide kaitse tagamise meetmete korral täidavad liikmesriigid oma kohustust ***tagada, et*** toetusesaajatele, vahendite saajatele, vahendite lõplikele saajatele, töövõtjatele ja osalejatele ***jätkatakse maksete tegemist katkematult ja õigel ajal***;

Muudatusettepanek 65
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 2 – lõik 2 – punkt o

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(o) ***esitab enesehindamise*** artiklis 8 [harta artikkel] osutatud harta horisontaalse tingimuse täitmise kohta;	(o) ***hõlmab põhjalikku tõenditel põhinevat enesehindamist*** artiklis 8 [harta artikkel] osutatud harta horisontaalse tingimuse täitmise kohta; ***seda hindamist peavad toetama asjakohased dokumendid ja andmed ning selle raames tuleb kindlaks määrata võimalikud tingimuste täitmata jätmise riskid, nende riskide ennetamiseks ja maandamiseks võetavad meetmed ning rikkumiste korral tõhusate***

	õiguskaitsevahendite tagamiseks kättesaadavad mehhanismid;

Muudatusettepanek 66
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 2 – lõik 2 – punkt p

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(p) täpsustab, kuidas kava ja selle kavandatud rakendamine tagavad artiklis 9 [õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus] osutatud õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse järgimise, sealhulgas viimase õigusriigi olukorda käsitleva aruande ja Euroopa poolaasta raames esitatud riigipõhiste soovituste järelmeetmed ning meetmed nende kindlaks tehtud riigipõhiste probleemide lahendamiseks;	(p) täpsustab, kuidas kava ja selle kavandatud rakendamine tagavad artiklis 9 [õigusriigi põhimõtte horisontaalne tingimus] osutatud ***demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse järgimise, sealhulgas viimase õigusriigi olukorda käsitleva aruande ja Euroopa poolaasta raames esitatud riigipõhiste soovituste järelmeetmed ning meetmed nende kindlaks tehtud riigipõhiste probleemide lahendamiseks; ***selleks peab kava hõlmama konkreetset ja üksikasjalikku rakendusstrateegiat, milles nähakse ette võetavad meetmed, nende rakendamise ajakava, vastutavad asutused, asjaomased vahe-eesmärgid ja sihtväärtused ning ka eraldatavad vahendid;***

Muudatusettepanek 67
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 8

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
8. Konkreetseid meetmeid, mis on kindlaks määratud artikli 9 lõikes 4 osutatud ***rakendusotsuses*** või mille suhtes kohaldatakse otsust, millega kehtestatakse eelarve kaitsmise meetmed määruse (EL, Euratom) 2020/2092 alusel, ei muudeta enne, kui see otsus on kehtetuks tunnistatud, välja arvatud juhul, kui muudatuse eesmärk on toetada meetmeid, mis aitavad kaasa õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse täitmisele või eespool nimetatud otsuste vastuvõtmiseni	8. Konkreetseid meetmeid, mis on kindlaks määratud artikli 9 lõikes 4 osutatud ***delegeeritud õigusaktis*** või mille suhtes kohaldatakse otsust, millega kehtestatakse eelarve kaitsmise meetmed määruse (EL, Euratom) 2020/2092 alusel, ei muudeta enne, kui see otsus on kehtetuks tunnistatud, välja arvatud juhul, kui muudatuse eesmärk on toetada meetmeid, mis aitavad kaasa ***demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtte horisontaalse tingimuse täitmisele või eespool nimetatud

viinud olukorra lahendamisele.

otsuste vastuvõtmiseni viinud olukorra lahendamisele.

Muudatusettepanek 68
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 9 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) harta horisontaalse tingimuse täitmisele;	(a) harta horisontaalse tingimuse täitmisele ***või eespool nimetatud otsuse vastuvõtmiseni viinud olukorra lahendamisele***;

Muudatusettepanek 69
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 25 – lõige 1 – punkt g

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(g) vajadus tagada kava rakendamisel õigusriigi põhimõtte ja harta horisontaalsete tingimuste pidev järgimine, võttes eelkõige arvesse õigusriigi olukorda käsitleva aruande ja Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud riigipõhiseid probleeme.	(g) vajadus tagada kava rakendamisel ***demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtte***, finantshuvide kaitse*** ja harta horisontaalsete tingimuste pidev järgimine***, sealhulgas tagades komisjoni esitatud asjakohaste riigipõhiste soovituste nõuetekohase integreerimise ja tulemusliku käsitlemise***, võttes eelkõige arvesse õigusriigi olukorda käsitleva aruande ja Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud riigipõhiseid probleeme.

Muudatusettepanek 70
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 51 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(c) tõhusate ja proportsionaalsete meetmete ja menetluste kohaldamine, võttes arvesse tuvastatud riske, et ennetada, avastada ja kõrvaldada õigusnormide rikkumisi, sealhulgas pettust, korruptsiooni, huvide konflikte ja topeltrahastamist, ning tagada aluseks	(c) tõhusate ja proportsionaalsete meetmete ja menetluste kohaldamine, võttes arvesse tuvastatud riske, et ennetada, ***teada anda,*** avastada ja kõrvaldada õigusnormide rikkumisi, sealhulgas pettust, korruptsiooni, huvide konflikte ***või muud liidu finantshuve kahjustavat***

olevate tegevuste vastavus kohaldatavale õigusele kooskõlas IV lisas sätestatud asjakohaste põhinõuetega [põhinõuded];	***ebaseaduslikku tegevust*** ja topeltrahastamist, ning tagada aluseks olevate tegevuste vastavus kohaldatavale õigusele kooskõlas IV lisas sätestatud asjakohaste põhinõuetega [põhinõuded];

Muudatusettepanek 71
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 54 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Kui liikmesriik moodustab mitu seirekomisjoni, moodustab ta ka koordineerimiskomitee, mis tagab kava rakendamise ülevaate ja seire pärast konsulteerimist partnerluskava iga peatükki korraldavate asjaomaste asutustega kolme kuu jooksul pärast asjaomasele liikmesriigile partnerluskava heakskiitmise otsusest teatamise kuupäeva. Koordineerimiskomitee kiidab heaks kõik artikli 56 lõikes 1 [seirekomisjoni ülesanded] loetletud elemendid.	2. Kui liikmesriik moodustab mitu seirekomisjoni, moodustab ta ka koordineerimiskomitee, mis tagab kava rakendamise ülevaate ja seire pärast konsulteerimist partnerluskava iga peatükki korraldavate asjaomaste asutustega kolme kuu jooksul pärast asjaomasele liikmesriigile partnerluskava heakskiitmise otsusest teatamise kuupäeva. Koordineerimiskomitee ***tagab, et seirekomisjonide korraldus võimaldab tõhusat järelevalvet riikliku ja piirkondliku partnerluse kavaga hõlmatud eri poliitikavaldkondades. Koordineerimiskomitee*** kiidab heaks kõik artikli 56 lõikes 1 [seirekomisjoni ülesanded] loetletud elemendid.

Muudatusettepanek 72
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 54 – lõige 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	6a. Seirekomisjonid tegutsevad kooskõlas partnerluse põhimõtetega, võttes arvesse liikmesriikide institutsioonilist ja halduskorraldust. Liikmesriigid võivad vajaduse korral ja kooskõlas liikmesriigi tavadega kaasata seirekomisjonide töösse ja programmide rakendamisse asjaomaseid partnereid.
	Komisjon võib asjakohasel juhul hõlbustada kogemuste vahetamist

liikmesriikide vahel.

Muudatusettepanek 73
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 56 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(c) artiklites 8 ja 9 [õigusriigi põhimõtte ja harta horisontaalsed tingimused] sätestatud õigusriigi põhimõtte ja harta horisontaalsete tingimuste täitmist ning nende kohaldamist kogu programmitöö perioodi jooksul;	(c) artiklites 8 ja 9 [õigusriigi põhimõtte ja harta horisontaalsed tingimused] sätestatud ***demokraatia ja*** õigusriigi põhimõtte ja harta horisontaalsete tingimuste täitmist ning nende kohaldamist kogu programmitöö perioodi jooksul***, sealhulgas hinnangut viimases õigusriigi olukorda käsitlevas aruandes esitatud asjakohaste soovituste rakendamise ja kindlaks tehtud riigipõhiste probleemide lahendamiseks võetud meetmete kohta***;

Muudatusettepanek 74
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 56 – lõige 1 – punkt g a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(ga) kuivõrd on tagatud vahendite lõplike saajate piisav kaitse programmi või lepingu rakendamisel;

Muudatusettepanek 75
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 58 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid liidu finantshuvide kaitsmiseks ning selle tagamiseks, et rahalisi vahendeid kasutatakse kavade rakendamisel kooskõlas kohaldatava õigusega, sealhulgas kohaldatavate riigihanke ja riigiabi eeskirjadega. Eelkõige tagavad nad õigusnormide rikkumiste, sealhulgas	1. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid liidu finantshuvide kaitsmiseks ning selle tagamiseks, et rahalisi vahendeid kasutatakse kavade rakendamisel kooskõlas kohaldatava õigusega, sealhulgas kohaldatavate riigihanke ja riigiabi eeskirjadega. Eelkõige tagavad nad õigusnormide rikkumiste, sealhulgas

pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktide ennetamise, avastamise, kõrvaldamise ja nendest teatamise.	pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktide ***ning muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse*** ennetamise, avastamise, kõrvaldamise ja nendest teatamise.

Muudatusettepanek 76
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 58 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(c) võtavad asjakohaseid meetmeid, et ***ennetada, avastada ja kõrvaldada*** õigusnormide rikkumisi, sealhulgas pettusi, korruptsiooni ***ja*** huvide konflikte, sealhulgas andmekaevevahendite kasutamist;	(c) võtavad asjakohaseid meetmeid, et õigusnormide rikkumisi, sealhulgas pettusi, korruptsiooni***,*** huvide konflikte ***ja muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust***, sealhulgas andmekaevevahendite kasutamist ***ennetada, avastada, nendest teada anda ja neid kõrvaldada***;8

Muudatusettepanek 77
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 58 – lõige 2 – punkt g a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(ga) kui tegu on määruse (EL) 2017/1939 kohases tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikidega:
	– on kasutusele võtnud süsteemid, millega tagatakse, et nende ametiasutused suudavad avastada ja Euroopa Prokuratuurile põhjendamatu viivituseta teatada mis tahes kuritegudest, mille suhtes Euroopa Prokuratuur võib oma pädevust teostada, kooskõlas määruse (EL) 2017/1939 artikli 24 lõigetega 1–5;
	– tagavad Euroopa Prokuratuurile tema uurimistes piisava toetuse kooskõlas Euroopa Prokuratuuri määruse artikli 5 lõikega 6, eelkõige seeläbi, et liikmesriigid määravad Euroopa Prokuratuuri detsentraliseeritud tasandi jaoks eraldi ja spetsialiseerunud töötajad, sealhulgas

	õiguskaitseasutuste töötajad ning muud spetsialiseerunud uurijad ja eksperdid;

Muudatusettepanek 78
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 58 – lõige 2 – punkt j

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(j) kehtestavad korra, et tagada fondi kasutamist käsitlevate kaebuste tõhus läbivaatamine kooskõlas nende institutsioonilise ja õigusraamistikuga ning komisjoni taotlusel vaatavad läbi komisjonile esitatud kaebused, mis kuuluvad partnerluskava kohaldamisalasse, ning teavitavad komisjoni nende läbivaatamiste tulemustest;	(j) kehtestavad korra, et tagada fondi kasutamist käsitlevate kaebuste tõhus***, erapooletu ja õigeaegne*** läbivaatamine kooskõlas nende institutsioonilise ja õigusraamistikuga ning komisjoni taotlusel vaatavad läbi komisjonile esitatud kaebused, mis kuuluvad partnerluskava kohaldamisalasse, ning teavitavad komisjoni nende läbivaatamiste tulemustest***. Sellise korraga tagatakse, et kaebusi võib esitada mis tahes kirjalikus vormis, et iga kaebuse kättesaamist kinnitatakse viivitamata ja et sellele määratakse selge viitenumber ning et kaebuse esitajaid teavitatakse nende kaebuse suhtes võetud järelmeetmetest mõistliku aja jooksul, kuid hiljemalt ühe aasta jooksul kaebuse esitamisest. Komisjon võtab asjakohaseid meetmeid tagamaks, et sellised mehhanismid on nähtavad, neist ollakse teadlikud ja need on juurdepääsetavad***;

Muudatusettepanek 79
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 61 – lõige 6 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) ilmneb konkreetne pettuse, korruptsiooni või huvide konflikti oht või kahtlus või mõni muu tõsine artiklis 58 [Liikmesriikide kohustused] osutatud kohustuste eiramine;	(a) ilmneb konkreetne pettuse, korruptsiooni või huvide konflikti ***või muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse*** oht või kahtlus või mõni muu tõsine artiklis 58 [Liikmesriikide kohustused] osutatud kohustuste eiramine;

Muudatusettepanek 80
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 64 – lõige 2 – lõik 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Teave on liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes ja/või kas inglise, prantsuse või saksa keeles ning jääb veebisaidile kättesaadavaks kaheks aastaks alates selle esialgsest avaldamisest. Lõikes 1 osutatud veebisaidil avaldatavad andmed peavad olema digiteerimist toetavas, avatud, koostalitlusvõimelises ja masinloetavas vormingus, mis võimaldab andmeid sortida, otsida, neist väljavõtteid teha, neid võrrelda ja taaskasutada.	Teave on liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes ja/või kas inglise, prantsuse või saksa keeles ning jääb veebisaidile kättesaadavaks kaheks aastaks alates selle esialgsest avaldamisest. Lõikes 1 osutatud veebisaidil avaldatavad andmed peavad olema digiteerimist toetavas, avatud, koostalitlusvõimelises ja masinloetavas vormingus, mis võimaldab andmeid sortida, otsida, neist väljavõtteid teha, neid võrrelda ja taaskasutada. ***Samuti peab teave olema esitatud selgel, juurdepääsetaval ja kasutajasõbralikul viisil, sealhulgas lihtsas keeles kokkuvõtete või selgitustena, nii et see oleks üldsusele kergesti arusaadav.***

Muudatusettepanek 81
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 86 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 87 [delegeeritud volituste rakendamine] vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva määruse artikleid 48 [toetus kohalikele põllumajandus-, kalapüügi- ja vesiviljelustoodetele], 58 [liikmesriikide kohustused, õigusnormide rikkumistest teatamine], 62 [hooliva juhtimisega seotud karistuste arvutamine], 63 [andmete kogumine ja salvestamine], 70 [ühtne haldus- ja kontrollisüsteem], VIII lisa [vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste täitmine], IX [rakendamise edenemine], XI [maksetaotlus], XV [liidu meetmed], XIV [finantskorrektsioonid], et kohandada neid programmitöö perioodil toimunud muutustega.	Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 87 [delegeeritud volituste rakendamine] vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva määruse artikleid 48 [toetus kohalikele põllumajandus-, kalapüügi- ja vesiviljelustoodetele], 58 [liikmesriikide kohustused, õigusnormide rikkumistest teatamine], 62 [hooliva juhtimisega seotud karistuste arvutamine], 63 [andmete kogumine ja salvestamine], 70 [ühtne haldus- ja kontrollisüsteem], VIII lisa [vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste täitmine], IX [rakendamise edenemine], XI [maksetaotlus], XV [liidu meetmed], XIV [finantskorrektsioonid], et kohandada neid programmitöö perioodil toimunud muutustega. ***Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 87 vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks õigusriigi***

põhimõtte järgimise nõude täitmata jätmine ning need partnerluskava meetmed, mida täitmata jätmine mõjutab.

LISA: SISENDI DEKLARATSIOON

Esimees arvamuse raportööri ülesannetes kinnitab oma ainuvastutusel, et ei kasutanud oma arvamuses mingit sisendmaterjali huvide esindajatelt, kes kuuluvad kohustuslikku läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe[1] kohaldamisalasse, ega kolmandate riikide ametiasutuste, sealhulgas nende diplomaatiliste esinduste ja saatkondade esindajatelt, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt loetleda käesolevas lisas.

[1] Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 20. mai 2021. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe kohustusliku läbipaistvusregistri kohta (ELT L 207, 11.6.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fondi loomine aastateks 2028–2034
Viited	COM(2025)0565 – C10-0179/2025 – 2025/0240(COD)
Vastutav(ad) komisjon(id) istungil teada andmise kuupäev	BUDG REGI AGRI 23.10.2025 23.10.2025 23.10.2025
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	LIBE 23.10.2025
Arvamuse raportöör nimetamise kuupäev	Javier Zarzalejos 19.6.2026
Eelmine arvamuse raportöör	António Tânger Corrêa
Vastuvõtmise kuupäev	24.6.2026
Lõpphääletuse tulemus	+: 51 –: 17 0: 1

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS
NÕUANDVAS KOMISJONIS

51	+
ECR	Assita Kanko
PPE	Krzysztof Brejza, Caterina Chinnici, Paulo Cunha, Lena Düpont, Loucas Fourlas, Ondřej Kolář, Marie-Sophie Lanig, Jeroen Lenaers, Verena Mertens, Ana Miguel Pedro, Emil Radev, Karlo Ressler, Bartłomiej Sienkiewicz, Tomas Tobé, Loránt Vincze, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Malik Azmani, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Fabienne Keller, Moritz Körner, Michael McNamara, Marjan Šarec, Hilde Vautmans, Lucia Yar
S&D	Vytenis Povilas Andriukaitis, Francisco Assis, Katarina Barley, Hannes Heide, Alicia Homs Ginel, Evin Incir, Murielle Laurent, Ana Catarina Mendes, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Cecilia Strada, Kristian Vigenin, Alessandro Zan
The Left	Giuseppe Antoci, Pernando Barrena Arza, Gaetano Pedulla', Ilaria Salis
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Saskia Bricmont, Mélissa Camara, Markéta Gregorová, Leoluca Orlando, Tineke Strik

17	-
ECR	Alessandro Ciriani, Geadis Geadi, Paolo Inselvini, Georgiana Teodorescu, Maciej Wąsik
ESN	Alexander Sell, Milan Uhrík, Roberto Vannacci
NI	Erik Kaliňák
PfE	Jorge Buxadé Villalba, Mélanie Disdier, Marieke Ehlers, Catherine Griset, András László, Fabrice Leggeri, António Tânger Corrêa, Tom Vandendriessche

1	0
PfE	Jaroslav Bžoch

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu